

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ
40 (1997-1998)

ISSN 1211-7250
ISBN 80-86023-18-4

001 3811

BRNO 1999

PD 4423

S 9990385

395

250, ✓

PŘEHLED VÝZKUMŮ 40 (1997-1998)

Vydává: Archeologický ústav AV ČR Brno
Královopolská 147, 612 00 Brno
E-mail: ps@isibrno.cz

Odpovědný redaktor: PhDr. Jaroslav Tejral, DrSc

Redakce a příprava pro tisk: Mgr. Balázs Komoróczy, Ing. Petr Škrdla,
Richard Zatloukal

Na titulním listě: Mikulčice - sídliště na "Klášteřisku"

Tisk: BEKROS

Náklad: 350 ks

Publikace neprošla redakční ani jazykovou úpravou

© 1999 by the Authors

All rights reserved

AÚ AV ČR Brno, Královopolská 147, 612 00

orientovaný svah severně potoka Sloupečník, mezi horním a středním Podolským rybníkem, 516 – 524 m n. m.).

Vedle tří kusů vypálené hlíněné vymazávky z dřevěných staveb jde celkem o 11 keramických zlomků z hrnků, hrnců a zvoncovité poklice, z toho 6 okrajů, 3 části zdobených výdutí a knoflík poklice s otvorem. Na rozdíl od zvláště západní poloviny zaniklé vsi se zde nepodařilo doložit tuhovou keramiku horizontu 1. poloviny 13. století s radélkovým dekorem, několik kusů patří až pozdní grafitové hrčině 2. poloviny 13. věku. Další keramické fragmenty pak náleží 14. a 1. polovině 15. století, v souladu s písemnými prameny, připomínajícími Podolí jako osazené v letech 1378, 1412 a naposledy ještě roku 1436 (Černý 1992, 47).

Jiří Doležel, AÚ AV ČR Brno

Literatura:

Černý, E. 1992: Výsledky výzkumu zaniklých středověkých osad a jejich plužin. Historicko-geografická studie v regionu Drahanské vrchoviny. Brno.

Resumé:

Petrovice (Bez. Blansko). Feldflur „Podolí“. Mittelalterliche Dorfwüstung Podolí. Oberflächenuntersuchung.

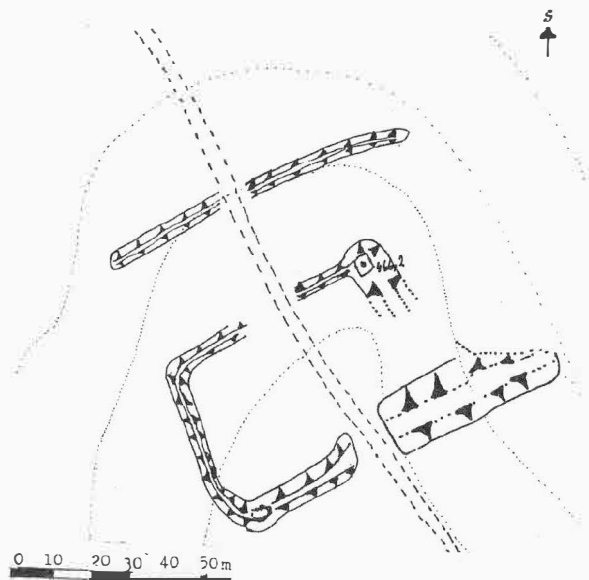
PITÍN (okr. Uherské Hradiště)

Hradisko u obce Pitín. Hradisko. Středověk. Zjišťovací výzkum.

V severovýchodní části okresu Uherské Hradiště, v CHKO Bílé Karpaty, jižně obce Pitín (asi 900 m od vlakové stanice Pitín - zastávka), na kótě 466,2, v místech s lidovým názvem „Slaniska“, bylo novější terénní prospekci lokalizováno již dříve známé a zmiňované hradisko Pitín (rkp. I.L.Červinka, Jan Pavelčík) (obr. 1).

Obr. 1: Poloha hradiska a obce Pitína, výsek z mapy 1 : 10 000 č. 25-34-23. Hradisko barevně vyznačeno.

Obr. 2: Hradisko Pitín, (trať Skalka) – terénní plán s vrstevnicemi. Místa sondy (u kóty 466,2) a místa sesutých pískovcových bloků barevně zvýrazněna.

Hradisko se nachází v řídkém listnatém lese na severní hraně k obci se svažujícího kopce. Asi 100 m jihovýchodně a 300 m severovýchodně se nalézají rovněž (v druhém případě poměrně vydatné) prameniště potoků.

Relikty valů dosahují tvar zhruba čtverce a směrem k obci, tj. k severozápadu je val zdvojený. Pozůstatky příkopů nebyly pozorovány. Vzhledem k rozrušeným valům se nezdá prozatím vhodné spekulovat o „akropoli či předhradí“. Dnes zachované rozměry hradiska činí 85 m (osa jihozápad - severovýchod) na 72 m (respektive 45 m) - (osa jihovýchod - severozápad). V tomto směru hradisko v celé jeho délce protíná lesní cesta. Osa jihovýchod - severozápad nese 2 pásma valů. Součástí prvního pásu, vymezujícího zhruba obdélný prostor o délce 45 m, je také značka kóty 466,2 m, která je pravidelně čtvercovitě obkopána nejspíše amatérskou sondou o rozměrech 4,20 x 4,20 m (obr. 2). Východně od hradiska se dnes nalézá menší lom na kamen.

Hradisko není doposud spolehlivě datováno a známy nejsou ani sběry z jeho prostoru. Přesto alespoň pro orientační datai lokality sehrává zásadní roli jihozápadní část valu, kde sesuté ploché pískovcové bloky o rozměrech až 40 x 30-20 cm v poměrně značné koncentraci a díky svému vzhledu indikují propadávající se zdivo sklepa (?) nejspíše středověkého či novověkého stáří. V menších koncentracích se podobné sutě téhož stavebního materiálu nacházejí i na jiných místech areálu.

Vzhledem ke zmínkám v literatuře týkajících se hradiska v blízkosti obce Pitín (rkp. I.L.Červinky či Jana Pavelčíka - archiv AÚ AV Brno) se ovšem naskytá otázka, zda „znovuobjevené“ hradisko lze ztotožnit např. s Červinkovým umístěním na terasovitě spadající ostrožnu posledního výběžku vrchu Klemůvky (jihovýchodně od obce!), když popis hradiska na Klemůvce se dosti výrazně shoduje se zjištěnými skutečnostmi v prostoru označovaném jako „Slaniska“: „opevnění „Hradiska“ mělo tvar slabého oválu, jehož průměr od východu k západu měří 155 kroků a příční osa asi 145 kroků. Vnitřek hradiska se svažuje sedlovitě k severu. Násyp jest už jenom místy znatelný, na straně severovýchodní je téměř úplně spláchnut, na severu je však dobře zachován ještě i s příkopem zevně jej

doprovázejícím. Mohutný je na boku západním, kde se podobá vysokému okopu a také při straně jižní. Dosti dobře je zachován při straně východní a se zevním příkopem, kde měří až 2 m výšky.....od západu ... ústila na tvrz stará cesta. Ochoz celého náspu měří asi 560 kroků, s předhradím celkem 725 kroků“.

Na východ od obce umísťuje lokalitu i Jan Pavelčík (kóta 512):*“Hradisko jest podlouhlého elipsovitého tvaru, orientovaného podle delší osy ve směru SV-JZ a nachází se celé v lese. Jihovýchodní okraj hradiska probíhá po okraji lesíka. Kolem hradiska jest znatelný val 50 cm -150 cm vysoký, široce rozplizlý.....středem hradiska probíhá lesní cesta, která jej pŕílí na dvě skoro stejné veliké části....“.*

Zdá se však, že teprve zevrubný průzkum okolí obce Pitína ukáže, do jaké míry lze kalkulovat i s eventuelními dalšími hradisky. Prokazatelné však zatím zůstává negativní zjištění vztahující se na oběma autory udávaný východní směr tj. v okolí kóty 484,4.

Dana Menoušková, Slováké muzeum Uherské Hradiště

Literatura

Červinka, I. L.- rkp. AÚ AV Brno 503/48

Pavelčík, Jan - rkp. AÚ AV Brno A 87

Resumé:

Pitín (Bez. Uherské Hradiště). Burgwall. Mittelalter. ●berflächenuntersuchung.

PŇOVICE (okr. Olomouc)

Tratě „Karpaty“ a „U hřbitova“. Sídliště. Mladší doba bronzová, středověk. Povrchový sběr.

Při povrchovém sběru provedeném v listopadu 1998 byla na mírné vyvýšenině nad potokem Hlavnicí zjištěna velká kumulace střepů, cca 120 kusů. Část nalezené keramiky byla datována do mladší doby bronzové, ale podstatný díl pochází ze 14. století.

Vendula Prečanová - Jakub Vrána, ÚAPP Olomouc

Resumé:

Pňovice (Bez. Olomouc). Siedlung. Jungbronzezeit, Mittelalter-14. Jahrhunderts. Oberflächenforschung.

PROSTĚJOV (okr. Prostějov)

„Augustiniánský klášter“. Středověk, novověk. Sídliště, pohřebiště.

V letech 1997 a 1998 byly realizovány záchranné archeologické výzkumy při snižování terénu uvnitř ambitu bývalého augustiniánského kláštera v Prostějově a v presbytáři kaple Nejsvětější trojice. Výzkumy byly vyvolány sanací obvodového zdiva kaple a navázaly na zjišťovací výzkum, realizovaný v roce 1996. Při snižování terénu uvnitř ambitu bylo nalezeno několik velmi cenných renesančních nábrobků z první poloviny 16. století a Primusova hrobka (+1582) s dobovými nápisy na stěnách.

Uvnitř presbytáře byla vedle prostých hrobů z 2. Poloviny 15. – 18. století prozkoumání i centrálně umístěná hrobka, druhotně využitá v průběhu 16. století k pohřbu mladého muže (obr.1). Zvláštní pozornost si zaslouží hrob revenanta. Z pohřbu se dochovala pouze spodní část těla (pánev, zápěstí s levou rukou a spodní končetiny), uložená v anatomických souvislostech.. Z toho lze usoudit, že muž ve věku 35 – 40 roků (za určení děkuji Dr. Martě